

Můžeš mít strach, ale nesmíš se bát.
Ernest Hemingway

**SYMBOLISMUS
ZLATÉ BARVY**

PODOBENSTVÍ

MOR!

n@- ČASOPIS

Filozofie pro život – č. 126 – 25. května 2020

Filozofie, kterou navrhujeme, je způsob života dostupný všem, což znamená uplatňování učení velkých mudrců v praxi.

Kultura je uskutečňování lidských hodnot v životě, čímž se stává aktivní, využívá kvality každého člověka a rozšiřuje obzory.

Dobrovolnictví je plodem vůle vložené do služby ostatním. Neexistuje větší bohatství, než je ochota.

BRNO

www.akropolis.cz/brno

HRADEC KRÁLOVÉ

www.akropolis.cz/hradec

LIBEREC

www.akropolis.cz/liberec

OLOMOUC

www.akropolis.cz/olomouc

OSTRAVA

www.akropolis.cz/ostrava

PARDUBICE

www.akropolis.cz/pardubice

PLZEŇ

www.akropolis.cz/plzen

PRAHA

www.akropolis.cz/praha

ZLÍN

www.akropolis.cz/zlin

PhDr. Slavica Kroča, šéfredaktorka
Mgr. Ivana Hurytová, odpovědný redaktor
Redakce a grafická úprava:
Eva Bímová, Martina Flaitingrová
Jana Aksamítová, Ing. Ondřej Aksamít,
Mgr. Aleš Gabriel

Vydává Nová Akropolis z. s.
Varšavská 19, 120 00 Praha 2
Tel.: 222 515 152, mail: nova@akropolis.cz
Nová Akropolis se nemusí plně ztotožňovat s obsahem uveřejněných textů, odpovídají za ně výhradně jejich autoři.

© Nová Akropolis z. s.
Všechna práva vyhrazena. Tento časopis nebo jakákoli jeho část nesmí být reprodukován v jakékoli formě bez předchozího písemného svolení vydavatele.

www.akropolis.cz

Milí čtenáři,

dovolím si dnes začít veršem z básně Jana Skácela:

*To bylo dávno, dávno, dávno
a tenkrát dávno svět se dělil
na lidi, kteří jen tak byli,
a potom ještě na anděly...*

... v těchto měsících se setkáváme s pandemií, která pro nás i pro svět najednou představuje velké ohrožení. Je jisté, že v takové situaci téměř každý pocítí záchvěv strachu, ať už o sebe nebo o své blízké. Je ale propastný rozdíl mezi přirozenou obavou a z ní vyplývajících rozumných opatření na jedné straně a panickou hrůzou, která člověka zcela izoluje od ostatních a vlastně i od sebe sama, na straně druhé.

Minulé dny nám tak mohly odhalit mnoho o nás samých i o druhých, neboť někoho strach zcela ovládl a paralyzoval, jiní se mu postavili čelem a snažili se naopak mít jej pod kontrolou. Někdo přemýšlel hlavně o sobě, jiný se strachoval o své blízké, nebo dokonce o osud i zcela neznámých lidí...

Nejde nyní o to moralizovat, kdo je lepší a kdo horší, ale jednoduše si z celého srdce vážit těch „andělů“, kteří mysleli a myslí především na druhé, a z odhalení sebe sama, ať už bylo jakékoli, vyvodit další kroky na cestě životem.

Současná situace nám stejně jako už mnohokrát v minulosti ostře ukázala, že člověka nedělá Člověkem jen jeho rozum, ale především jeho lidské srdce. Rozum nám spíše velí „jen tak být“, přežít za každou cenu, ale opravdová moudrost, kterou staří Řekové pojmenovali filozofie a která je spojena s láskou, něco vyššího v nás, co stejní Řekové nazývali „kapka božské krve“ a co nás činí Člověkem, nás vede k tomu, abychom si i tváří v tvář všeobecné panice zachovali důstojnost, čest, a především láskyplný vztah k lidem.

Mgr. Ivana Hurytová

PODOBENSTVÍ

Před mnoha staletími přišel Buddha do malého chudého městečka, aby měl kázání. Jelikož se konalo v noci, měli všichni přinést olejové lampičky. Jen několik lidí bylo dostatečně bohatých, aby si mohli dovolit ty zlaté, s kvalitním olejem. Všichni ostatní byli chudí, ale také chtěli slyšet slova Učitele. Nejchudší však byla stařenka, která neměla už vůbec nic, žila na ulici a jedinou vzpomínkou na minulost byl malý medailonek, který jí zůstal po matce. Nebyl zvlášť honosný a jeho cena byla nízká, ale pro ni znamenal veškeré spojení s jejími kořeny.

Bylo však pro ni mnohem důležitější slyšet slova Učitele než jakýkoli majetek, který mohla mít na tomto světě. Prodala medailonek a dostala za něj málo peněz, ale mohla

si koupit trochu oleje a nejmenší lampičku v celém městě.

Když přišel Buddha a započal kázání, v prvních řadách byli ti, kteří měli velké lampy se vzácným olejem, velkým knotem a plamenem. Úplně vzadu stála stařenka, která na Buddhu téměř nedohlédla. V jednom okamžiku se zvedl silný vítr a všechny lampy, až na stařenčinu, zhasly.

A řekl Buddha: *Všechny vaše lampy hoří na vzácný olej, ale tato lampička hoří na Lásku k Moudrosti, na Lásku k Učitelům, a proto ji žádný vítr nemůže uhasit. Dokud bude hořet plamen v srdci alespoň jednoho člověka, bude se Moudrost stále vracet, neboť tento plamen se vždy přenáší z jednoho srdce do druhého.*

S ÚSMĚVEM JDE VŠECHNO LÉPE...

Soudce

Volá Satan Bohu a říká mu:

Co bys řekl tomu, kdybychom uspořádali fotbalový zápas peklo proti ráji?

Bůh si promne fousy a řekne:

Víš přece, že nejlepší hráči jsou u mě?

Satan se zasměje a odpoví:

A víš ty, kde jsou všichni rozhodčí?

Z filozofických anekdot

Nasreddina hrozně bolel zub, ale byl příliš vyděšený na to, aby šel k holiči, který by mu ho vytrhnul. Jeho soused, ohromený jeho obrovskou oteklou tváří, ho požádal, aby otevřel ústa.

Alláhu, jaký zánět! Kdyby byl tvůj zub v mých ústech, nechal bych ho okamžitě vytrhnout.

A Nasreddin mu odpověděl: Já také, samozřejmě.

SYMBOLISMUS ZLATÉ BARVY

Dokážete si představit, že bychom žili ve světě bez barev? Velmi těžko. Zdravý člověk vnímá neustále škálu barev kolem sebe, ať už vědomě nebo nevědomě, a to díky našim očím. Ale i když oči zavřeme, vzpomínáme, představujeme si něco, stále nás barvy v obrazech mysli doprovázejí. Barvy nás ovlivňují, působí na psychiku, na naši náladu, pomocí nich můžeme předávat poselství, zprávu, protože jsou univerzální řečí, které rozumí každý člověk bez ohledu na to, jakým jazykem mluví. Jsou to symboly a tak je můžeme vnímat. Bez ohledu na realitu a orgán zraku vyjadřovaly barvy odedávna různé ideje, vlastnosti, byly spojovníkem mezi světem viditelným a neviditelným, přibližovaly nám univerzum a jeho zákonitosti. Byly prostředkem přenášení, který nepotřebuje řeč. Barva má svoji vnitřní podstatu.

Barva ve svém konečném důsledku není vlastností předmětu ani vlastností světla, ale naším zrakovým vjemem. Lidské oko promění vlny elektromagnetického záření dopadající přes čočku na sítnici v barvu. Proto vnímáme barvy tak, jak je vidíme.

Symbolická funkce barev je podmíněna kulturou, v které jsme vychováni a v které vyrůstáme. Každá kultura dává barevnému spektru svůj řád. Některé barvy se dle kultury ve své symbolice liší. To se ale netýká barvy zlaté, o jejíž symbolice budu psát. Tato barva má ve všech kulturách význam podobný a současně zahrnuje mnoho aspektů a klíčů ke čtení. Barva tedy není jen to, co vidíme, ale také to, co o ní víme, ať už vědomě nebo podvědomě. Nejprve víme, pak vidíme.

Svoji obsahovou a výtvarnou hodnotu má zlato díky své jedinečnosti, dokonalosti, lesku,

spojení s bohatstvím, přepychem a mocí. Tak zlato chápeme nejčastěji na fyzické úrovni, ovlivnění historickým okamžikem. Jeho lesk evokuje více než u ostatních barev dojem světla, záření. Je sice kovem, a nikoli barvou, ale v rámci symboliky barev hraje velký význam. Pro mnohé kultury byla zlatá symbolem Slunce, nejvyššího božstva, toho, co dává život, energii, řád a rytmus během celého roku, zdroje života pro celou přírodu. V rámci naší sluneční soustavy je naše zlaté Slunce tím, co řídí chod celého našeho nejbližšího vesmíru, planet, dává teplo, řídí důležité okamžiky v rámci roku, svádí svůj symbolický boj s temnotou, ze kterého vždy vychází jako vítězný. Je také mocné, majestátní a vždy důstojné. Proto jsou i nejvyšší bohové, kteří řídí svět božský a lidský, spjati s tímto Sluncem. A když spojíme dohromady vlastnosti Slunce a těchto bohů-vládů,

získáme nespočet charakteristik zlaté barvy, a to v mytologickém, astrologickém nebo psychologickém aspektu. Zlaté se připisuje nesmrtelnost, nadpozemské vlastnosti, transcendentní hodnoty. Symbolizuje místo, na kterém se zjevuje to, co je svaté. Má božský lesk. Odkazuje k archetypálnímu centru života, ke středu, ústřednímu a nejvyššímu bodu hierarchie, kolem kterého vše vzniká, rodí se, krouží, existuje. Stojí na počátku, je jádrem, může nám připomínat posvátné vejce se žlutým či zlatým žloutkem uprostřed, je symbolem v mnoha mýtech. Zlaté jádro, zlatý střed. Jeho síla je životodárná, vyživující. Zlatá symbolizuje vždy pozitivní aspekt, kreativitu, mužskou sílu (v astrologii je Slunce svázáno se znamením Lva) a obrovskou všeobjímající a rozdávající univerzální Lásku.

V symbolice člověka je jeho pomyslným středem srdce – energetické centrum, střed našeho malého individuálního vesmíru. Pokud říkáme, že má člověk zlaté srdce, mluvíme o charakterových vlastnostech, jako je добрota, spravedlnost, velkorysost, ušlechtilost, klid, vyrovnanost. Takový zlatý člověk je

šťastný a vnitřně bohatý. Má srdce na správném místě, ve zlatém středu. Kráčí zlatou střední cestou, která představuje moudrost, intuici, schopnost vést a inspirovat ostatní. Je to cesta harmonie, souladu, Lásky, idealismu. Pochopit a kráčet zlatým středem je vyjádření nejvyšších hodnot, kterých člověk může dosáhnout. Ten, kdo zlatě září, může rozdávat. Jako Slunce rozdává svoji energii a jemu samotnému nikdy nechybí. A toto dávání je hodnotné a žádoucí.

Těmito všemi aspekty k nám může promlouvat zlatá barva a podněcovat nás k zvládnutí všech překážek, nejistot, které pociťujeme v našem vnitřním psychickém světě, může nás podporovat v kráčení na cestě k moudrosti. Cestě k nalezení zlatého středu a zlatého srdce, které máme, ale zatím jsme je plně v sobě neobjevili. Zlatá je vždy krásná a vznešená. Barva je, jak říká J. W. Goethe, *...záležitostí duše, projevuje se jako síla, která spojuje člověka se silami vesmíru, a její účinky podléhají zákonitostem přírodních dějů.*

Ing. Jana Stará

REPRODUKCE ARCHEOLOGICKÝCH NÁLEZŮ Z CELÉHO SVĚTA

VÁŽENÍ DUŠE

Vážení duše je známým vyobrazením z egyptské Knihy skrytého obydlí. Nachází se v mnoha chrámech, hrobkách i na papyrech. Zachycuje poslední soud, při kterém byly hodnoceny skutky duše za pozemského života. Na jedné misce vah je srdce zemřelého a na druhé pírko bohyně Maat, bohyně spravedlnosti. Vážením se zjišťovalo, jak bylo srdce člověka za života spravedlivé. Pokud vážení dopadlo dobře a srdce bylo spravedlivé, šla duše do Amenti, Země blažených, kde pobývala v přítomnosti bohů. Pokud vážení nedopadlo dobře a srdce nebylo dost spravedlivé, muselo odejít zpět do pozemského světa. Ten představovala obluda Amemait, jež takové srdce spolkla a tím ho navrátila znovu na svět, aby se tentokrát člověk pokusil žít spravedlivějším životem. Tento konkrétní výjev pochází z Huneferova papyru přibližně z období 19. dynastie a nyní se nachází v Britském muzeu v Londýně.

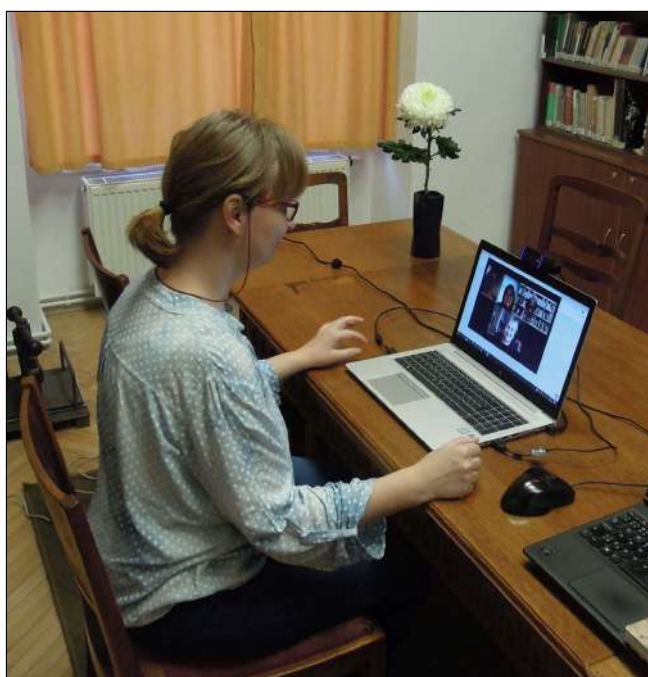

EGYPTSKÁ KNIHA MRTVÝCH

Původní název této knihy by se dal přeložit jako „Kniha skrytého obydlí“ nebo „Kniha zrození duše na světlo denní“. Popisuje cestu duše po smrti, osvobození se od pozemského života a vstup do sféry božského světa. Pro starodávňé Egyptány nebyla smrt pro duši koncem, nýbrž začátkem její další poutě. A právě proto všechny posvátné texty detailně popisují onen druhý svět. Jednou z nejstarších verzí Knihy mrtvých je ta Heliopolská. Slunce je v ní pojmenováno buď Ra, když jde o jeho denní podobu, nebo Atum, což je název pro slunce noční. Pro svou plavbu 24 hodinami používá bárku, s níž také propluje propastí podzemního světa a ponoří se do praoceánu, v němž získá novou životní energii. Celým svým životem lidé následovali cestu Slunce a zákony přírody ve svém přesvědčení o existenci její viditelné a neviditelné tváře, která se projevuje jako smrtelná a nesmrtelná. Egyptan proto nežil tak, jako by měl pouze jeden život. Věděl, že se bude muset za své činy zodpovídat před posmrtným soudem, který není dobrý ani zlý, nýbrž pouze spravedlivý. Proto se celý život snažil žít co nejspravedlivěji, aby tento soud dopadl co nejlépe a on mohl po smrti odejít do Země bohů.

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

Během koronavirového stavu nouze musela i naše škola přerušit svoji vzdělávací činnost a všechny další praktické aktivity. Přesto jsme nechtěli úplně zastavit pravidelné přednášky, a proto jsme s našimi členy začali pořádat videokonference, na kterých probíráme látku z oblasti filozofie, mytologie či psychologie, protože pro naše posluchače jsou pevné filozofické ideje v dnešních nejistých dobách oporou.

Také jsme v této nelehké době měli více příležitostí naplnit jednu stránku filozofie, kterou je dobrovolnictví. Protože filozofie jako láska k moudrosti se potřebuje projevit nějakým konkrétním jednáním, při kterém se uplatní teoretické vědomosti nabyté při zkoumání a studiu, a díky tomu může někomu pomoci. A tak jsme se v různých městech zapojili do dobrovolnické pomoci, především do šití roušek. Naučili jsme se je šít, a pak jsme se ve všech našich filiálkách pustili do jejich výroby a rozdávání.

Celkem jsme ušili přibližně dva tisíce roušek, které jsme pak rozdávali do domů s pečovatelskou službou, do domovů pro seniory, do nemocnic, do obchodů pro prodavačky, do Spolku pro péči o bezdomovce nebo jsme je odevzdávali na sběrných místech Českého červeného kříže či městských úřadů, odkud se pak distribuovaly všem potřebným.

VĚDĚLI JSTE, ŽE...

... megalitické památky se vyskytují prakticky po celém světě? V Evropě se nacházejí v přibližně tři sta kilometrů širokém pásmu, které se táhne od středozezemních břehů Španělska až po jih Švédska a zasahuje i na Britské ostrovy. Kromě Evropy se s megality můžeme setkat v severní Africe, v Indii i jiných asijských státech (například v Koreji nebo v Tibetu), v Jižní i Severní Americe a také na ostrovech v Pacifiku. Za nejstarší jsou považovány megality v Bretani, které se datují do doby kolem roku 4 000 př. n. l. Na některých kamenech jsou zachovány zbytky maleb.

Účel megalitických staveb není dodnes zcela objasněn. Řada z nich se nachází na pohřebištích nebo v jejich blízkosti, a proto historikové předpokládají, že měly souvislost s kultem mrtvých. U jiných megalitů ale můžeme najít zajímavé astronomické souvislosti: stavby jsou často přesně orientované podle světových stran, popř. osy spojující jednotlivé kameny ukazují na místo východu Slunce ve významné dny (například o zimním či letním slunovratu).

Několik megalitických památek můžeme najít i v Čechách, u řady z nich je však sporné, zda se skutečně jedná o pravěké památky, nebo o novodobější napodobeniny.

Nejrozsáhlejší lokalitou jsou kamenné řady nedaleko Kounova (okres Rakovník). Jedná se o čtrnáct rovnoběžných řad sestavených z relativně malých kamenů. Jsou umístěny na náhorní plošině a táhnou se přesně severojižním směrem. Při prvních výzkumech koncem 19. století bylo napočítáno 2240 kamenů, ale původně jich zřejmě bylo víc, v řadách jsou patrné mezery. Nedaleko se nacházejí ještě dva samostatné menhiry. Přestože v lokalitě proběhlo již několik průzkumů, stáří ani přesný účel stavby není dodnes znám.

Největším českým menhirem je kámen nazývaný Pastýř. Leží v okrese Kladno, nedaleko obce Klobuky, a měří 3,3 metru. Stojí uprostřed polí a podle zmínek v kronikách býval obklopen kruhem menších kamenů, které ale byly postupně odstraněny, protože překážely při orbě. Právě podle nich menhir nejspíš dostal své jméno: připomínal pastýře obklopeného stádem oveček.

Řekli mi, že...

V krátkých filozofických úvahách se autorka zamýšlí nad významem tvrzení, která jí byla řečena, a připojuje svůj komentář. Vznikl tak velmi aktuální text, který nám umožňuje podívat se na některé problémy současné společnosti trochu jiným způsobem.

Naše doba je plná podivných paradoxů: z jedné strany nám technika umožňuje navázat spojení s nejvzdálenějšími oblastmi planety, z druhé strany je zvláštní, jak se dnes čím dál tím více projevuje mnohdy velmi tíživá samota, nedostatek porozumění mezi národy a nesoulad na mnoha úrovních. A to je jeden z důvodů, proč byla napsána tato kniha.

Úryvek z knihy:

Řekli mi, že je stále více těch, jejichž heslem je „dělej to, co říkám, a ne to, co dělám“. To je pravda, ačkoli není snadné to postřehnout kvůli ohromné kouřové cloně, kterou je tento jev obvykle zahalen. Jako každý rozpor – v tomto případě rozpor mezi slovy a činy – i tento potřebuje vypadat logicky, a proto se maskuje.

Slýcháme stále více projevů, čteme více a více stránek textu, pořád stoupá počet slov a vysvětlení, důvodů a kompromisů. Současně je však čím dál tím patrnější propast mezi slovy a konkrétní skutečností.

Ti, kdož brojí proti soukromému vlastnictví, hromadí nesmírné osobní bohatství. Ti, kdož považují za „nebezpečné“ vůdce všechny, kteří v něčem vynikají, zároveň obdivují své vlastní vůdce, nebo se dokonce sami snaží stát vynikajícími osobnostmi. Ti, kdož vychvalují demokracii a svobodu názorů, kterou umožňuje, hrubě napadají všechny, kteří neuvažují stejně jako oni. Ti, kdož zatracují některá historická období, sami kopírují jejich postoje a způsoby. Ti, kteří hovoří o ráji, zakládají věznice. Ti, kdož tvrdí, že brání „lidská práva“, bez milosti zabíjejí... A tento seznam je bohužel stejně dlouhý jako nevysvětlitelný, je to paradox, který musíme žít.

Nejbolestivější na tom je, že několik lidí sice dokáže zahlédnout skutečnost skrytou za kouřovou clonou lži, ale většina se stává smutnou obětí vinou vlastní nevědomosti, naivity a prostoduchosti. Nevidomí jsou vláčení vlnou názorů, obratně vytvořenou a ještě obratněji udržovanou za použití právě těch metod, které jsou navenek zatracovány. Když už je iluze (zmíněná kouřová clona) vytvořena, pak lze všechno vysvětlit, všechno prominout a všechno se stává pochopitelné.

Často se ptám těch, kteří mluví, ale nejednají, na důvod takového počínání. Říkají mi, že se nejedná o podvod, že netouží klamat, ale že je občas zapotřebí něco předstírat či zamlčet určité skutečnosti, v tomto okamžiku neblahé z důvodu nedostatečné zralosti lidí. Předstírat, zamlčovat... Těm, kdo mi takto odpověděli, se to zdá být v pořádku.

... Řekli mi, že uplyne ještě mnoho času, než na světě zavládne pravda a opravdovost... A je tomu tak. Částečně je tím vinen dnešní stav člověka, který ještě nemůže svobodně dospět k pravdě, částečně ti, kteří právě dnes nazývají „pravdou“ tu nejkrutější lež... Jak lze tedy dospět k pravdě, když už je zřejmé mezi námi?

Navzdory všemu, co se říká, přes sebevětší úsilí zastírat fakta a hrát si na zakrývání života, přes to všechno musí Pravda zazářit silou, kterou jí dává její podstata. Problémem lži je nutnost jejího stálého opakování a její bezvýslednost. Je schopna se udržet jen do té doby, dokud z ní vyplývají nějaké výhody. Jakmile však vyjde najevo, že není co získat – protože nic nelze získat z něčeho, co neexistuje – nebo že věci, které získat lze, jsou pravým opakem očekávání, lež se vlastní vahou hroutí. Času odolá pouze Pravda.

Už to tedy, čtenáři, víš: vyzve-li tě někdo, abys jednal tak, jak ti řekne, všimni si nejprve, jak dotyčný jedná sám. Poměřuj pravdivost toho, co ti kdo řekne, mírou Času – to je míra nejspravedlivější. Strhni kouřovou clonu a podívej se na věci zpřímá. Odhal pravý obsah slov, která slyšíš. Nauč se čist úmysly; hledej shodu mezi slovy a činy. Je pravděpodobné, že potom budeme moci všichni společně zkrátit vzdálenost, která nás dělí od skutečného poznání, míru a štěstí.

V našich sídlech nebo na www.vecnakrasa.cz

MOR!

Napsáno v červnu 1991.

Když byl Paracelsus u bran Alexandrie, viděl, jak tam přichází Mor, a zeptal se ho, kolik lidí zemře tentokrát. Mor ho ujistil, že ne více než 10 000. Uplynulo několik měsíců a Mor se vrátil s 50 000 mrtvými. Paracelsus ho pokáral za to, že mu lhal, ale on odpověděl, že dodržel své slovo a že dalších 40 000 zemřelo strachem...

Anonym z 18. století

Mnohokrát jsem četl o velkých morech, které v různých dobách a na různých místech pustošily planetu. Viděl jsem architektonické zázraky, které byly postaveny na památku jejich zastavení připisovanému božskému zásahu, jako je například slavný morový sloup ve Vídni.

Často jsem cestoval po zemích, v nichž se endemicky vyskytují různé formy smrtelných nemocí, které lze označit slovem mor. V době, kdy píši tento článek, v červnu 1991, UNOCHA¹ sděluje, že nějaký druh moru existuje v přinejmenším šedesáti zemích, a jistě nepřehání. Nikdy mě však nenapadlo vědomě cestovat do vyhlášeného ohniska moru (takzvané země třetího světa často zatajují své nemoci, aby neztratily tvář, protože se považují za „rozvíjející se“ nebo prostě proto, aby nevyplašily turisty).

Takto jsou zatajovány Chagasova choroba, neštovice, žlutá zimnice, tetanus, malárie, vztekлина, trichinelóza, spavá nemoc atd., které s různou intenzitou bičují nejvíce postižené oblasti obývané naším žalostným lidstvem, kde nejméně 60 % obyvatel žije v nuzných podmínkách a 40 % z nich nemá

lepší naději na život, než jakou měly národy před čtyřmi tisíci lety v Evropě.

Ve Střední Americe, jejíž pobřeží bylo znečištěno „červeným přílivem“ (způsobují ho mikrořasy), což znemožnilo běžnou konzumaci ryb, jsem četl novinové titulky, které hlásaly, že cholera, která vypukla v Peru, se šíří průměrnou rychlostí sto kilometrů denně.

Peru už devadesát let nezaznamenalo výskyt cholery. Někteří epidemiologové zastávali teorii, že virus byl dovezen na lodi z Číny do centra tichomořského pobřeží Peru. Nedo-statek dobré komunikace, nízké povědomí obyvatel o charakteristikách nemoci a o tom, jak s ní bojovat, zamlžily vědomosti o jejím původu. Další neméně prestižní vědci ji připsali konzumaci syrových ryb a měkkýšů, populárních *ceviche* (pokrm ze syrového rybího masa)..., a proto byla přijata hygienická opatření, která doporučovala toto jídlo vařit a převařovat vodu... Ale demagogický přístup prezidenta republiky, který se ukazoval, jak *ceviche* jí, tato opatření zhatil. Mnohem později se zjistilo, že to, co jedl, bylo připraveno z mořského jazyka, hlubinné ryby, která pro 98 % peruánské populace není cenově dostupná.

A tak se nemoc rychle rozšířila a zatímco si vzala svou první tisícovku mrtvých v samotném Peru, překročila hranice a pronikla do Ekvádoru, Kolumbie a Chile.

Karibskou oblastí se začal šířit strach, vskutku zcela oprávněný, neboť např. ve městě Tegucigalpa v Hondurasu polovina obyvatel vykonává svou potřebu na ulicích a druhá ve svých domech, přestože se neví, kolik z těchto domů opravdu má hygienická zařízení. A to týká přibližně milionu obyvatel.

Čím více jsem na své cestě postupoval na jih, tím více bezpečnostních opatření a obav jsem viděl, až jsem se dostal do Limy, hlavního města Peru, kdysi krásného a vznešeného města, avšak nyní megapolis, velkoměsta chudoby a zmatku tří milionů osob, z nichž dle věrohodných statistik z USA má práci pouze menšina, a z těch pouze deset procent je nad úrovní minimální chudoby dle tabulek OSN. Ostatní přežívají díky tomu, co autor *Jiné stezky*² pojmenoval „neformální ekonomie“³. Ve skutečnosti je to množství chudých lidí, kteří žijí v podmínkách horších než zvířata v Evropě a kteří upadli do morální zkaženosti kvůli loupežím, krádežím, černému trhu s dolary, okrádání nepozorných turistů prodejem „uměleckých děl“, kvůli jejich ozbrojenému přepadání na silnicích jménem opravdové či falešné gerilové skupiny Světla stezka nebo revolučního hnutí Túpac Amaru. Obvykle nechybí ani obchod s drogami, prostituce a únosy dětí kvůli výkupnému nebo kvůli orgánům pro transplantace v zahraničí.

Při vstupu do země, v níž se vyskytuje mor, jsem si osobně všiml dvou fází. V první přetrvává snaha vyhnout se jako jedu jakékoli syrové stravě a používat výlučně vodu převařenou nebo minerální, nejen pro vaření, ale i pro čištění zubů. Zkušenost sprchovat se vodou, která může být infikovaná chole-rou, je zajímavá, neboť instinkt sebezáchovy udržuje ústa zavřená a všechno se provádí mechanicky a rychle ve snaze „vyhnout se“ vodě. O jakémkoli průjmu se předpokládá, že pochází z cholery a sleduje se jeho průběh. Spirály pyretrinu⁴ stále hoří, aby odehnaly moskyty, nositele malárie a dalších „pěkností“.

Druhou fází je ta, v níž se cestující seznámí se senzacechtivou terminologií tisku a bere věci mnohem racionálněji. Je jisté, že mor, protože je to něco neviditelného a nehmata-elného, děsí více než gerila, neboť to jsou koneckonců lidé, které lze zahnat nebo se jim vyhnout. V tomto případě je však nemoc nezhoubná a zabíjí pouze 9–10 % z hospitalizovaných, kteří jsou zároveň jen polovinou z nakažených..., nebo pětinou..., kdo ví?

Aniž by se zanedbávala prevence týkající se vody, začínají se konzumovat určité syrové potraviny, jako je oloupané ovoce. V této druhé fázi nabývá nebezpečí svého opravdového rozměru.

Navštívil jsem ředitele Lékařského centra Seraphis v Limě a viděl jsem, že jak on, tak i jeho tým profesionálů jsou zcela klidní a usmívají se. Řekli mi, že neošetřovali ještě žádný případ cholery. Dr. Raigad přisuzuje vznik nemoci zvláště nedostatečným zdravotním podmínkám v Peru, nahromadění lidí, smetištím a nedostatku hygieny. Zdůraznil, že kromě cholery existuje mnoho nemocí, které obyvatelstvo napadají, jako je trichinelóza, pocházející z konzumace masa prasat, která se živí výhradně odpadky v blízkosti peruánského města Callao nedaleko Limy, čemuž se v současné době město snaží zabránit. Také mi vyprávěl o vzteklině amazonských vampýrů (vampýr dlouhojazyčný, netopýr z čeledi listonosovitých) žijících v pralesích, kde kousnutím nakazí dobytek a menší zvířata, což je endemický cyklus, který je obtížné vymýtit.

Dr. Raigad se cholery nebojí a považuje ji za jednu z mnoha cyklických nemocí, které ničí jeho zemi kvůli politické neodbornosti a korupci, které odvádějí do kapes mnoha jednotlivců to, co je určeno zdravotnictví.

Je opravdu politováníhodné, že do vědeckého tématu, jako je toto, se vždy vměšovali náboženští fanatici, bojující proti nejlevnějším a nejjednodušším způsobům kontroly demografického růstu nikoli na základě Svatých knih, které se tomuto tématu nevěnují, nýbrž na základě encyklik sepsaných starci, kteří ze svých paláců nedokáží posoudit problémy obyvatelstva, a kteří, když konečně někde na několik dnů vycestují, to dělají s okázalostí a s takovou ochranou, že také nedokáží prolomit „tabu“ o „přírůstku Božích Děti“. Neméně špatná je práce většiny politiků, kteří ve své touze získat nové stoupence a v nepřetržité snaze získat více peněz ignorují skutečné zlo nebo ho před národem zatajují.

Ted' už jsem v Buenos Aires, a zatímco píšu tyto řádky, jistý vysoký státní úředník si stěžuje na zrušení projektu „Condor II“, rakety typu Scud, který byl zpracován s ekonomickou pomocí Iráku, protože tehdy Argentina na začátku třetího tisíciletí nedokázala umístit na orbitě umělé satelity. Slova hodná šílence!

Technicky je to podvod, neboť navržená raketa by nikdy nemohla dosáhnout výšky potřebné k umístění nějakého objektu na oběžnou dráhu. To jediné, o čem se předpokládá, že by dokázala, je transport výbušnin s vojenským účelem systému země-země. A na druhou stranu, proč má Argentina zájem o umístění satelitů na orbitě, když se na náměstí Lavalle důchodci živí lidovým jídlem z luštěnin a když existují děti, které se v centru Buenos Aires prohrabávají popelnicemi, aby našly něco k snědku? ... Je to demagogie, chorobná odcizenost, fanatický nacionalismus, který se obrací zády ke skutečnosti. Je to egoismus!

Na hranici mezi Brazílií („šampionem“ v oblasti dluhů) a maličkou Paraguají, naštěstí známou svými krásnými květinami a svými nádhernými tkanými řandutí⁵, byla

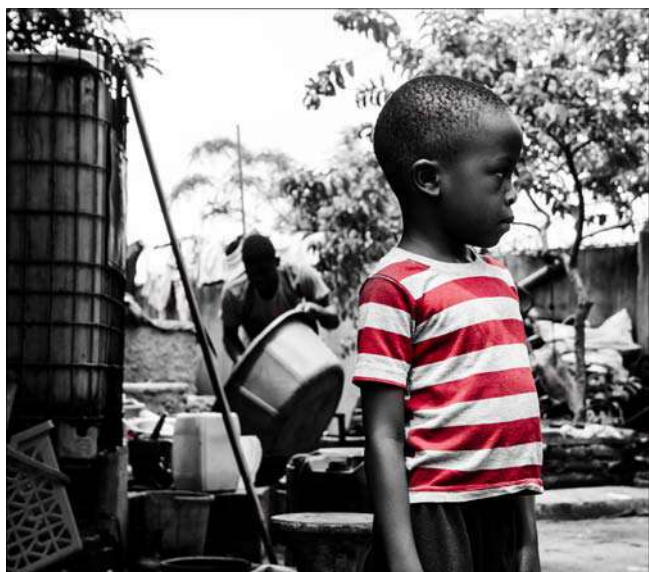

v Itaipú postavena kolosální přehrada, stejně obrovská jako zbytečná, která stála několik miliard dolarů. Dodnes se jiná nedokončená přehrada, která již spolykala více než 6 miliard dolarů, rozkládá v Yacyretá mezi Argentinou a Paraguají a je snad největší na světě. V Argentině je už dokončená přehrada v El Chocón⁶, dnes je to bahniště, které vyrábí pouze šestinu předpokládaného množství elektřiny.

Proč se však divit? Jeden ze starostů Buenos Aires nechal u příležitosti jednoho svátku vyzdobit ulice a náměstí květinami v hodnotě 200 000 dolarů, zatímco upřel obyvatelům tohoto města 25 000 dolarů, které se snažili získat ve prospěch mnoha nemocných, již je potřebovali.

A tak je to všude, od impozantního a zbytečného Násirova jezera, vytvořeného Asuánskou přehradou v Egyptě, která je dnes vždy pootevřená, protože se nepočítalo s tím, že zastaví

bahno, jež po tisíciletí umožňovalo mimořádnou plodnost údolí Nilu, až po „megalomanské stavby“, například ultramoderní ruiny, které protínají střed Medellinu v Kolumbii, kudy měl jezdit městský vlak, stejně přízračný a utopický, jako „elektrický vlak“, který dle přechozího prezidenta Peru měl protínat Limu. Svět nazývaný způsobem, který dnes zní sarkasticky, „rozvojové země“, je směsicí nekompetentností a plýtvání nepopiratelným přírodním bohatstvím, obětovaného na fanatických oltářích těžko pochopitelného politického kariérismu a korupce. A lidé... v bídě.

Navrhovaná řešení

Zvážit, že současná populace planety, čítající 5,4 miliard osob, žije většinou v tomto depri-movaném Třetím světě, který se dnes dotýká dokonce i některých států východní Evropy, a během třiceti nebo čtyřiceti let by tato populace mohla dosáhnout deseti miliard lidí.

Proto jí musí být poskytnuto vzdělání a prostředky na zastavení demografické exploze, která dnes krutě zabíjí miliony sotva narozených dětí, v opravdové kolektivní ztrátě dětství.

Mory vlastní každému středověku (a dnes jsme na prahu jednoho) jsou prozatím nekontrolovatelné, neboť neexistují vakcíny, které by ani v nejlepším případě nestačily na více než 30 % rizikových obyvatel. Je třeba více peněz na vědecké výzkumy a méně útrat za

luxus a nekonečné cesty nekonečných úředníků kvůli nekonečným plánům rozvoje..., kteří dokázali rozvinout pouze bídu a násilí.

Je třeba uznat, že země postižené morem a ty, které jím mohou být postižené v bezprostřední budoucnosti, žijí v období předcházejícím době Etrusků a Římanů, co se týče akvduktů a kanalizací, nebo v předincké době vzhledem k zemědělství a těžbě. Proto jsou tyto prosté práce těmi, kterými je třeba bezprostředně se postavit situaci čelem s dosažitelnými prostředky, aniž by se čekalo na mezinárodní půjčky nebo almužny, které neúprosně zadlužují více a více. Vyloučení sofistikovaných strojů, které se za několik měsíců přemění v hory kovového šrotu, poskytne miliónům osob obou pohlaví práci, jídlo a střechu nad hlavou, a kromě toho také disciplínu a důstojnost. Se zdravou vodou a půdou, s méně znečištěným vzduchem a se zastavením bezohledného kácení lesů, s rodinami žijícími mimo promiskuitu a zločiny jako základem lze zřídit skutečně civilizovaná městská jádra. Mory nejsou božím trestem, jak věří hlupáci, nýbrž plodem nedostatku hygieny a životní disciplíny, lidské ekologie.

Bylo by dobré odstranit jakýkoli politický či náboženský systém, starající se spíše o vlastní expanzi a prestiž, obraceje se zády k zájmům národa, k jeho bezpečnosti, zdraví, výživě a hygieně. Bída je tak nebezpečná, že existují národy, jako jsou Indové, kteří v posledních staletích zreformovali svá vlastní náboženská přesvědčení, aby je přizpůsobili svému neštěstí, předkládajíce je jako „duchovní pokušení“, které je přivede do ráje... Přestože občas ze soufalsství zabíjí svoje vládce, toto zoufalsství nemizí, ale je pohřbeno pod množstvím fyzických i metafyzických lží a nevědomostí.

Pamatuji si, že na mé poslední cestě do Indie se nás v Benáresu, kde vrcholila promiskuita a hrůza, jistý „svatý“ snažil přesvědčit, že ten, kdo zemře v tomto kdysi nádherném městě, dnes zdrceném demografickým růstem a migrací přestrojenou za náboženské poutě, půjde přímo do paranirvány.

On, stejně jako mnoho dalších, vymyslel zvláštní systém, který převyšuje tradiční učení o dharmě a karmě, o sádhane a vnitřním složení člověka. Jako v tisíciletém Stockholmském syndromu se zamiloval do bídy a nemocí, které ho zabíjely, i když toto nezabránilo jeho instinktu přežití požádat o deset dolarů na oplátku za „mantru“, která byla pouhým opakováním jmen tří bohů indického panteonu..., v němž existuje 333 000 000 teologických forem, což jistě nevěděl.

A takto nevědomost, nedostatek hygieny, zkaženost a fanatismus nejvíce „živí“ podmínky příznivé pro choleru a všechny mory. Dokonce i pro ty, které nejsou přímo fyzické.

Prof. Jorge A. Livraga
Zakladatel Mezinárodní organizace
Nová Akropolis

Poznámky:

[1] Úřad pro koordinaci humanitárních záležitostí.

[2] Peruánský ekonom Hernando de Soto, autor knihy *El otro sendero* (Jiná stezka), s prologem od nositele Nobelovy ceny za literaturu jménem Mario Vargas Llosa.

[3] Má i jiná pojmenování jako jsou podzemní ekonomie, paralelní ekonomie nebo prostě černý trh.

[4] Spirálovitý insekticid. Je to kadidlo odpuzující hmyz; má typickou spirálovitou formu, která mu dala jméno, a obecně je složené z prášku sušeného pyretrinu neboli vraťče (*Tanacetum cinerariifolium*), ze stále zelené rostliny čeledi Asteraceae, původem z Dalmácie.

[5] Ñandutí (guaranijské slovo, překládá se jako pavučina) je krajka, která je tkaná na rámech v paprskovitých kruzích, s vyšívanými geometrickými nebo zvířecími motivy, bílou nití nebo v živých barvách.

[6] Přehrada Chocón je argentinská vodní elektrárna, umístěná na řece Limay v provincii Neuquén a na řece Negro v argentinské Patagonii.

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Když se dnes řekne slovo filozofie, často si představíme teoretickou disciplínu odtrženou od praktického života. Tento kurz vám nabízí filozofii takovou, jaká je ve své podstatě: srozumitelnou a aplikovatelnou v každodenním životě.

1. PŘÍRODNÍ FILOZOFIE

Podle klasické filozofie byla etika vnímána jako klíč ke skutečnému rozvoji lidské bytosti. Dotkneme se i významu pojmů Philo-Sophia, filozofická škola a filozofie jako způsob života. Ukážeme si rozdíl mezi morálním a intelektuálním životem a nevynecháme ani vysvětlení pojmu učedník.

2. ČLOVĚK A UNIVERZUM

Mikrokosmos i makrokosmos jsou prostoupeny stejnými zákony, které mají své rozmanité projevy, dle úrovně, na které je pozorujeme. Sluneční soustava stejně jako i život jednotlivce mají svůj skrytý smysl, cestu i směr. Pojednává o tom klasické západní a východní pojetí člověka a univerza a pojmy vědomí, dharma, karma a reinkarnace.

3. ODKAZ DÁVNÉ INDIE

Prostřednictvím symbolů se můžeme napít se studnice Pravdy a Poznání. Otevírají nám brány vnitřního světa, ve kterém se střetávají protichůdné hlasy, přičemž snahou člověka je zorientovat se v nich a dosáhnout vnitřní rovnováhy a klidu. Symbolický je i text „Bhagavadgíta“, který se zabývá otázkou, jak se může člověk naučit jednat „správně“.

4. ZÁHADY TIBETU

„Hlas Ticha“ představuje kompas na cestě poznání a rozvoje sebe sama. Poukazuje na charakteristiky jednotlivých úseků této cesty, na její úskalí, výzvy i příležitosti, na to, s čím se nevyhnutelně setká každý, kdo si přeje uslyšet hlas duše: se třemi ctnostmi učedníka, smyslem vnitřního růstu a s pojmy jako koncentrace, iluze, touha či jednota.

5. BUDDHISTICKÁ FILOZOFIE

Mnoho filozofů se zabývalo otázkou, jaký smysl má existence člověka či jak tento smysl najít. Život je často poznamenán bolestí nebo nějakou formou utrpení a nouze. Siddharta Gautama Buddha hledal odpovědi na tyto otázky. Seznámíme se s jeho učením o Zlaté střední cestě a Čtyřech vznešených pravdách, jejichž součástí je Osmerá ušlechtilá stezka vedoucí k překonání „utrpení“ v životě.

6. MOUDROST ČÍNY

Konfucianismus nabízí eticko-politické zřízení založené na principech bratrství, řádu a harmonie. Uspořádaná společnost, vedená nejschopnějším a nejctnostnějším člověkem, je odrazem harmonie v univerzu. Nabízí racionální sociální řád založený na etice a vzdělání zdůrazňující důležitost osobního rozvoje člověka.

7. VÝZVA ŽIVOTA VE SPOLEČNOSTI

Soužití: všichni navazujeme vztahy a naše jednání má vliv na životy ostatních. Proto nás zajímají hodnoty, na jakých je možné vystavět dobře fungující společnost. Pokud se takto nalezené hodnoty stanou základem pro politiku, je tu naděje na prožití jednoty. Proto je důležitá úloha jednotlivce ve společnosti a při utváření lepšího světa.

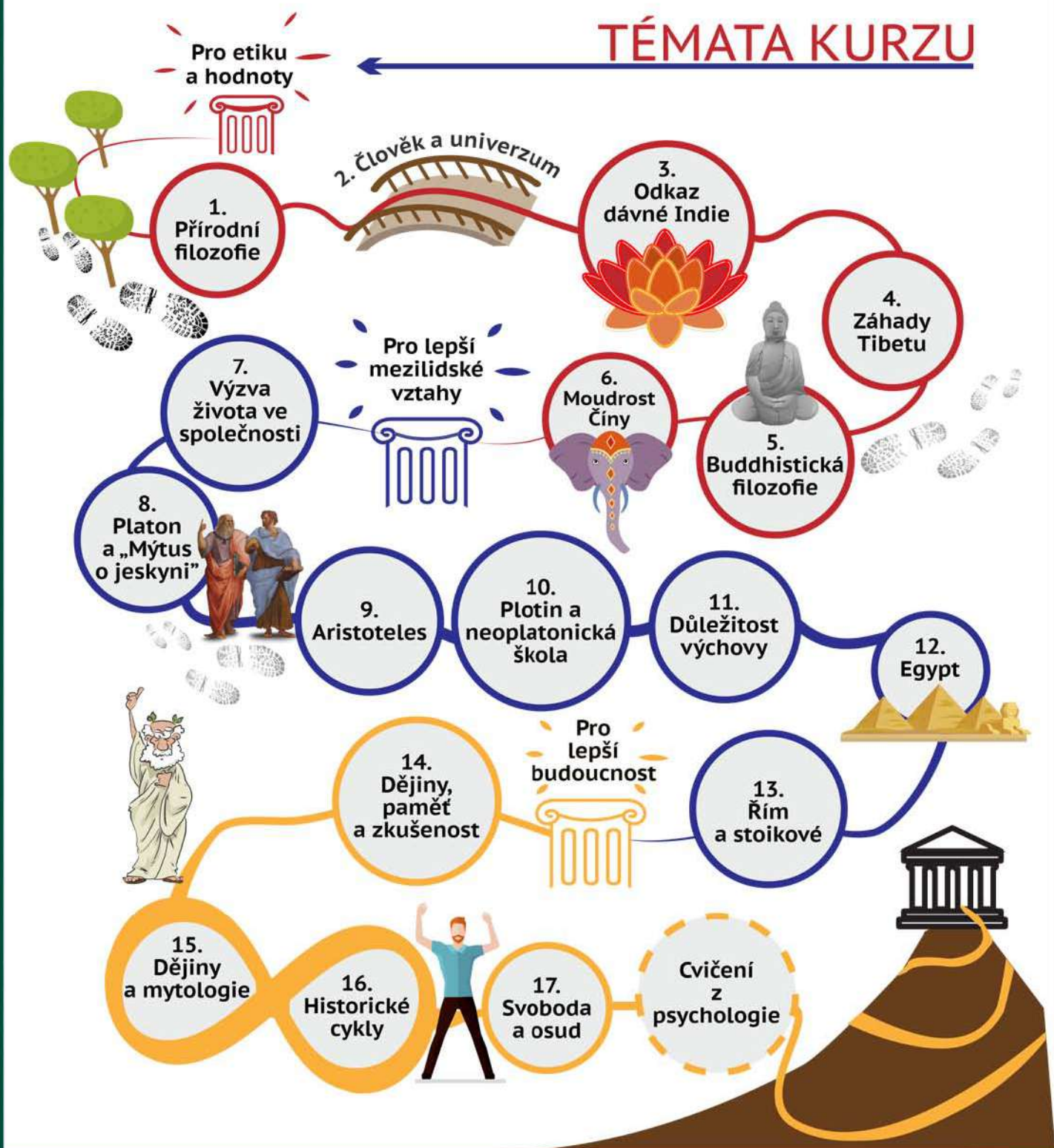
8. PLATON A „MÝTUS O JESKYNI“

Svět, ve kterém žijeme, není zdaleka dokonalý, a přesto byl podle Platona vytvořený na základě dokonalých pravzorů. Platon odhalil, že jednou z velkých překážek člověka na cestě vlastního rozvoje je iluze, které nezřídka podléhá a která napomáhá jeho „uvěznění v jeskyni“. Symbolickým jazykem o tom vypráví v příběhu „Mýtus o jeskyni“.

9. ARISTOTELES

Štěstí je jedna z nejzákladnějších potřeb člověka, a proto se jím podrobně zabýval i Aristoteles. Dosáhnout dlouhotrvajícího štěstí a umět rozeznat to krátkodobé není třeba nechávat náhodě. Aristoteles popisuje ctnosti jako síly duše, které nám, když je rozvíjíme, pomáhají uchopit život do vlastních rukou.

TÉMATATA KURZU

www.akropolis.cz

www.filozofieprozivot.cz

NA ÚVODNÍ PŘEDNÁŠKU JE VSTUP VOLNÝ

10. PLOTIN A NEOPLATONICKÁ ŠKOLA

Prostřednictvím eklektické filozofie ukázal neoplatonismus, že téměř všechny náboženské a filozofické směry mají společný základ. Poukázal na důležitost skutečného bratrství mezi lidmi, které je založeno na toleranci, pochopení a respektu, což vychází z poznání, že lidské duše vycházejí z jednoho pramene.

11. DŮLEŽITOST VÝCHOVY

Mnozí filozofové se shodli v tom, že bez úsilí a systematičnosti se k cíli dojit nedá. To je i přínos vzdělání a výchovy. V dětství nás tvaruje naše rodina a okolí, v dospělosti je formování nás samých v našich rukách a prostřednictvím našeho sebevzdělávání a sebevýchovy se my sami stáváme odpovědnými za vytvořené dílo, které je zároveň kamínkem v mozaice společnosti, lidstva a celého světa.

12. EGYPT

Morálka v Egyptě není jen teorií, ale představuje životní styl a je základním pramenem života v pyramidálním uspořádání společnosti. Potvrzením toho jsou i rady a návody některých faraonů, vezírů a egyptských mudrců, které nám i dnes mohou pomoci chápat sebe sama a svoji úlohu, vykonávat své povinnosti dobře, radostně a zodpovědně.

13. ŘÍM A STOIKOVÉ

Stoicismus přenesl z epochy helénizmu mnoho hodnotných myšlenek a jeho představitelé svým jednáním ukázali, že jsou tyto myšlenky použitelné v praktickém životě a že i v těžkých časech se lze pomocí etiky vyhnout úpadku. Stoická nauka shrnuje smysl vědomého a šťastně vyrovnaného jednání a vysvětluje, že skutečnou svobodu člověk zažije, pokud je schopen zharmonizovat vlastní přirozenost s vyšší podstatou.

14. DĚJINY, PAMĚŤ A ZKUŠENOST

Zkoumáním dějin může člověk získat cenné bohatství nejen v podobě poznatků, ale především zkušeností. Pokud se dokážeme z dějin poučit, pochopit je a vytáhnout z nich zkušenosti, můžeme je uplatnit v přítomnosti, což nám umožňuje stát se aktivním a vědomým tvůrcem své budoucnosti. Vzpomínky na minulost, ať už se týkají jednotlivce nebo společnosti, mohou být pozitivní i negativní. V obou případech však mají vliv na náš každodenní život a mohou být užitečné, pokud si z nich dokážeme vzít ponaučení nebo inspiraci. Minulost je naší součástí a ovlivňuje naši přítomnost.

15. DĚJINY A MYTOLOGIE

Mýty nám svým symbolickým jazykem přinášejí nejen poznání dějin, ale nabízejí mnohem více. Lze je „odemknout“ klíčem historickým, psychologickým, astronomickým a dalšími. Dle toho, který klíč použijeme, nám mýtus otevře brány do dané dimenze.

16. HISTORICKÉ CYKLY

Čas je relativní pojem, a přesto nás silně ovlivňuje, protože představuje jednu ze skutečností, jejímž prostřednictvím se ve světě orientujeme. Jeho běh v přírodě vnímáme prostřednictvím střídání období, která se opakovaně navracejí do téhož momentu, ačkoli vždy v trochu pozměněné formě spojené s jistými charakteristikami.

17. SVOBODA A OSUD

Jedním z důležitých nástrojů na cestě lidského života je svoboda. Tématem správného chápání svobody se zabývali filozofové všech dob, a mnozí shodně dospěli k závěru, že jejím nejdůležitějším projevem je svoboda volby, avšak s plným vědomím možných důsledků a s převzatou odpovědností za ně.

Součástí kurzu jsou cvičení rozvíjející schopnosti člověka: pozornost, koncentrace, paměť, imaginace, vůle atd.

Více na: www.akropolis.cz a www.filozofieprozivot.cz

KURZ FILOZOFIE PRO ŽIVOT

Kurz 17 bloků přednášek a praktických cvičení

NOVÁ PODOBA KURZU

- Na úvodní přednášku je vstup volný.
- Koná se jednou týdně, vždy 2 h, program viz strany 15–17

SLOUPY VNITŘNÍ STABILITY

Přednáška

Žijeme ve složitém světě, který na nás klade mnohé nároky a požadavky, a ty jsou často nejen obtížné, ale i nové a neznámé. Pomoci nám může schopnost být pevně sám sebou bez ohledu na vnější okolnosti, které se nás dotýkají. Potřebujeme posílit své umění mít kontrolu nad emocemi a myšlenkami, abychom je zbavili možnosti nás drtit a přetvořili je v oporu našeho života.

I-ŤING – KNIHA PROMĚN

Přednáška s workshopem

Starý čínský text nám prostřednictvím 64 hexagramů (obrazců složených ze šesti čar) přibližuje principy člověka, přírody, kosmu a jejich vzájemné prolínání. I dnes nás může inspirovat nejen k věštění, ale především k pochopení skryté moudrosti, která vychází z konfuciánské i taoistické tradice.

VÍCE FILOZOFIE, MÉNĚ STRESU

Přednáška

Stresové situace jsou součástí našeho života a nelze se jim zcela vyhnout. Přicházejí, jak v našem osobním životě, tak i ve společnosti, ve které žijeme. Filozofie nám uprostřed vnější nestability pomáhá najít vnitřní jistotu a pevnost a objevit to, co je důležité a trvalé. Nový úhel pohledu nám umožní vidět těžké situace jako výzvu, a ne jako bolest.

INKOVÉ A MACHU PICCHU

Přednáška

V nadmořské výšce 2,5 tisíce metrů nás toto „ztracené město“ ohromí svou architekturou, která dokonale zapadá do přírody, posvátnými stavbami i vědeckými znalostmi Inků, jeho tvůrců. Tento hrdý a pracovitý národ byl nositelem pokroku pouze několik století, ale přesto dokázal sjednotit a povznést mnoho národů Jižní Ameriky.